

**MOTORLU ÇOK HAFİF HAVA ARACI
PİLOTLUĞU LİSANSLANDIRMA TALİMATI
(SHT-ÇHHA)**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler**

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Tanım ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu talimatın amacı; ticari, genel ve sportif havacılık işletmeleri ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletilen Motorlu Çok Hafif Hava Araçları ile bu hava araçlarında görev yapmak üzere ihtiyaç duyulan personelin; ulusal ve uluslararası kurallar çerçevesinde belirlenmiş esaslara uygun olarak yetiştirilmesi, sınıflandırılması, lisanslandırılması ile Genel Müdürlükten yetki alan uçuş eğitim organizasyonlarının uymaları gerekli esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu talimat, Motorlu Çok Hafif Hava Aracı ile havacılık faaliyeti yapan tüm havacılık işletmeleri ile gerçek ve tüzel kişilerin görev ve sorumlulukları ile uçuş eğitim organizasyonları ve yöneticilerinin uymak zorunda oldukları usul ve esasları kapsar.

Hukuki dayanak

MADDE 3 - (1) Bu talimat, 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 4 üncü Maddesi, 2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 95'nci Maddesi ve ICAO Ek-1 Personel Lisanslandırma Usulleri esaslarına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanım ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu talimatta geçen;

- a) Çift kumanda eğitim süresi: SHGM tarafından yetkilendirilmiş olan öğretmenden uçuş eğitimi alan bir pilot adayının uçuş eğitimi esnasındaki uçuş süresini,
- b) Döner Kanat: Kaldırma gücünün tamamını veya önemli bir bölümünü rotor sisteminden alan hava araçlarını (Gyroplane, ultralight helikopter gibi),
- c) Eğitim Meydanı: Motorlu ÇHHA talimatında belirtilen en az Hava Parkı özelliklerini kapsayan alanlar (Haberleşme imkanları sağlanması zorunludur), kontrolsüz hava meydanları ve gerekli izinler alınmak kaydı ile kontrollü meydanları,
- ç) Gece: Akşam alaca karanlığın sonu ve sabah alaca karanlığın başlangıcı arasındaki veya güneş yuvarlağının ufuk hattının akşam altı derece altındaki battığı zamanla, sabah altı derece altında doğduğu zaman arasındaki süreyi,
- d) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- e) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredilme kabiliyetine sahip her türlü aracı,
- f) Hava aracı kategorisi: Uçak, helikopter, planör, serbest balon ve Motorlu Çok Hafif Hava Araçları gibi belirli temel özelliklere göre hava aracının sınıflandırılmasını,
- g) Hava aracı tipi: Kullanımı, uçuş karakteristikleri veya uçuş ekibinde değişikliğe neden olacak modifikasyonlar hariç, diğer bütün modifikasyonları ve temel dizaynı aynı olan hava araçlarını, (Microlight, Ultralight, Gyroplane, Ultralight Helikopter vb.)
- ğ) Kontrol pilotu yetkisi: Pilot adaylarının, pilotların, uçuş öğretmenlerinin ve diğer kontrol pilotlarının uçuş yeterlilik/yetenek testlerini yapmak üzere, SHGM tarafından yetki kategorileri onaylanarak atanan ve isimleri yayımlanan öğretmen pilotlara verilen yetkiyi,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- h) Lisansın çevrilmesi: Yabancı ülkeler tarafından tanzim edilmiş ya da SHGM tarafından milli usullere göre tanzim edilmiş lisansların ÇHHA Pilot Lisansına çevrilmesini,
- i) Motorlu Çok Hafif Hava Aracı : Havadan ağır, hareket halinde iken, havanın aerodinamik yapısı üzerine etkisi ile havada dinamik olarak tutunabilen, motor teçhizatına sahip ve Ek-1' da belirtilen limitlerdeki hava araçlarını (Microlight/Motorlu Yelkenkanat, Ultralight, Gyroplane ve Ultralight Helikopter vb.),
- i) Motorlu ÇHHA Pilot Lisansı (UPL): Motorlu ÇHHA'nın ilgili tipinde eğitim programını tamamlayanlara SHGM tarafından verilen lisansı,
- j) Motorlu Yelkenkanat (Microlight): Kendisini karadan, sudan kaldıran ve havada tutunmasını sağlayan motor tertibatı olan hareketli kumanda yüzeyleri ile 2 eksende kumanda edilebilen ağırlık merkezi hareketli hava aracını,
- k) Sabit Kanat: Taşıyıcı yüzeyi gövdeye en az iki yerden sabitlenmiş ve hareketli kumanda yüzeyleri ile üç eksende kumanda edilebilen hava araçlarını (Ultralight vb.),
- l) Sorumlu Pilot: Uçuş süresince hava aracının her türlü harekâtından sorumlu olan pilotu,
- m) Uçuş Eğitim Organizasyonu: Pilot lisansı alınmasına esas teşkil eden teorik bilgi ve uçuş eğitimi veren SHGM tarafından onaylı eğitim kuruluşunu,
- n) Uçuş süresi: Bir hava aracının kalkış yapmak amacıyla, kendi gücü ile veya harici bir güç uygulanmak suretiyle ilk hareketine başladığı andan, uçuşun veya görevin sonunda yolcu, yük veya diğer muhteviyatı indirme ve/veya bindirme amacıyla kendisine tahsis edilen park yerine gelip tam olarak durduğu ana kadar geçen toplam süreyi,
- o) Validasyon: Yabancı ülkelerce ICAO Ek-1'e göre düzenlenmiş lisansların Türk tescilli hava araçlarında kullanımının geçerli kılınmasını,
- ö) Yetenek testi: Bir adayın lisans veya yetki tanzimi için, sözlü sınavı da içerecek şekilde yeteneklerini kontrol pilotuna sergilemesini,
- p) Yeterlilik kontrolü: Bir adayın yetkilerinin temdidini ya da yenilenmesi için, gerektiğinde sözlü sınavı da kapsayacak şekilde uçuş yeteneklerini kontrol pilotuna sergilemesini,

ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte geçen kısaltmalar;

- a) A: Uçağı
- b) ÇHHA: Çok Hafif Hava Araçlarını,
- c) FE: Uçuş kontrol pilotluğunu,
- ç) FI: Uçuş öğretmeni,
- d) FTO: Uçuş eğitim organizasyonunu,
- e) G: Gyroplane,
- f) GPL: Planör Pilot Lisansını,
- g) H: Helikopteri,
- ğ) JAA: Avrupa Havacılık Otoriteleri Birliğini,
- h) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünü,
- ı) PPL: Hususi pilot lisansını,
- i) M: Microlight /Motorlu Yelkenkanatı,
- j) SHGM: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- k) SMS: Emniyet yönetim sistemini,
- l) U: Ultralightı,
- m) UH: Ultralight Helikopteri,
- n) UPL: Çok Hafif Hava Aracı Pilot Lisansını,
- o) VFR: Görerek uçuş kurallarını veya koşullarını,

ifade eder.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(3) Bu Talimatta belirtilmeyen tanım ve kısaltmalar için ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM Motorlu ÇHHA Pilot Lisansı Verilme Şartları

Lisanslandırma

MADDE 5 – (1) Motorlu ÇHHA Pilotları için, Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş Uçuş Eğitim Organizasyonlarından alınan teorik bilgi ve uçuş eğitimleri sonucunda; Genel Müdürlük tarafından alınan eğitime uygun lisans veya yetkiler düzenlenir.

Lisans için aranan şartlar

MADDE 6 – (1) Motorlu ÇHHA Pilot Lisansı için aranan şartlar aşağıda belirtilmiştir;

a) Asgari yaş: Eğitim başlangıcı için başvuru sahibi en az 17 (on yedi), lisans almak için ise 18 (on sekiz) yaşını tamamlamış olmalıdır.

b) Öğrenim durumu: Başvuru sahibi en az lise ve dengi okul mezunu olmalıdır.

c) Adli Sicil Kaydı: 12/04/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda yer alan suçlardan, 01/03/1926 tarihli ve 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu, 26/09/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunlar uyarınca basit veya nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçlarından, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, kara para aklama veya Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlardan, Devlet sırlarını açığa vurma, Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlardan, Devletin güvenliğine karşı suçlardan, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan, milli savunmaya karşı suçlardan, Devlet sırlarına karşı suçlar ile casusluk, yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlardan, 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanununun 384 üncü maddesinde yer alan nakliye ve muhabere vasıtaları aleyhindeki suçlar ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 223 üncü maddesinde yer alan ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması suçlarından veya 10/7/1953 tarihli ve 6136sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Kanuna muhalefetten hüküm giymemiş olmak ve buna ilişkin beyan dilekçesini Genel Müdürlüğe vermek.

ç) Tıbbi uygunluk;

1) Tıbbi belge sahibi, uygulanacak lisansın imtiyazlarını güvenle yapmaya aklen ve fiziken uygun olacaktır.

2) Başvuru sahibi, eğitime başlamadan önce Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş sağlık kuruluşlarından birinde ICAO EK-1'e göre 1 veya 2'nci sınıf sağlık muayenesinden geçerek Genel Müdürlükçe tanzim edilmiş geçerli bir sağlık sertifikasına sahip olmalıdır.

3) Sağlık sertifikası sahipleri; lisanlarının ve ilgili yetki veya yetkilendirmelerinin imtiyazlarını, kendilerini sağlık yönünden emniyetsiz duruma sokacak herhangi bir bozulmayı fark ettikleri zaman kullanamazlar.

4) Sağlık sertifikası sahipleri; görevlerini emniyetle yerine getirmelerinde herhangi bir olumsuz etkisi olmadığından tamamen emin olmadıkça, reçeteli ya da reçetesiz herhangi bir ilaç alamaz ve tedavi sürecine giremezler. Eğer şüphe varsa Genel Müdürlük veya yetkili havacılık tıp merkezinden tavsiye alınmalıdır.

5) Sağlık sertifikası sahipleri; 12 saatten fazla hastane veya klinik yatış, invazif işlem, düzenli ilaç kullanımı, düzenli gözlük veya lens kullanımına ihtiyaç duyduklarında, gecikmeksizin Genel Müdürlük veya yetkili havacılık tıp merkezine başvurarak tavsiye alınmalıdır.

6) Sağlık sertifikası sahipleri; uçuş ekibi üyesi olarak görevlerini yapmayı engelleyici önemli bir kaza, yaralanma, sakatlanma, ameliyat, hamilelik, toplam 21 gün veya daha fazla süren herhangi bir hastalık halinde, durumu gecikmeksizin Genel Müdürlük veya yetkili havacılık tıp merkezine yazılı olarak bildirmelidir. Bu hallerde sağlık sertifikası askıya alınmış olarak kabul edilir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

7) Kaza, yaralanma, sakatlanma, ameliyat, hamilelik, 21 gün veya daha fazla süren hastalık halinde Genel Müdürlük tarafından yapılan düzenlemelere göre muayene edilen ve muayene sonucu uçuş ekibi üyesi olarak çalışmasında sakınca görülmeyen veya Genel Müdürlüğün koşulları uygun görerek muayeneden muaf tuttuğu kişinin sağlık sertifikasının askıya alınma işlemi kaldırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Motorlu ÇHHA Pilot Lisans Eğitimi

Teorik eğitim

MADDE 7 – (1) Motorlu ÇHHA eğitimi veren uçuş eğitim organizasyonları;

- a) Hava hukuku,
- b) Genel Hava aracı bilgisi
- c) Uçuş performansı ve planlaması
- ç) İnsan performansı ve limitleri,
- d) Meteoroloji,
- e) Seyrüsefer
- f) Acil durum prosedürleri
- g) Uçuş prensipleri
- ğ) Haberleşme usulleri
- h) İlk yardım

ders konularına göre briefingler hariç 40 saatten aşağı olmamak kaydıyla, Genel Müdürlük tarafından onaylanmış program çerçevesinde eğitim verirler.

Teorik eğitimde kredilendirme

MADDE 8 – (1) Uçak, helikopter veya planör pilot lisansına sahip olan ve Motorlu ÇHHA pilotu lisansı almak isteyen pilotlara teorik bilgi eğitiminde; Genel Hava Aracı Bilgisi, Uçuş Performansı ve Planlama, Acil Durum Prosedürleri, Uçuş Prensipleri konularından en az 10 saat teorik eğitim verilir. Ayrıca Herhangi bir tipte Motorlu ÇHHA pilot lisansına sahip olup diğer tipte eğitim almak isteyenler için de bu kredilendirme uygulanır.

Teorik sınavlar

MADDE 9 - (1) FTO lar eğitim verdikleri her tip hava aracı için, her biri 120 sorudan oluşan 3 buklet soru hazırlar, aday seçilen bir bukletten sınava tabi tutulur. Sınav SHGM tarafından veya yetkilendirilmesi halinde FTO tarafından yapılır.

(2) Teorik sınavlarda geçer not 100 puan üzerinden 75'dir. Acil durum prosedürleri sınavlarında bu not değerlendirmesi 100 üzerinden 100'dür. Sınavlarda başarılı olamayan adaylar başarısız olduğu derslerden yeniden sınava tabi tutulur. Teorik sınavda iki kez başarısız olan aday ilk eğitimin % 20'si kadar ilave eğitim aldıktan sonra sınavlara tekrar katılabilir.

Uçuş eğitimi

MADDE 10 – (1) Yetkili uçuş eğitim organizasyonuna Motorlu ÇHHA Pilot Lisansı (UPL) almak için başvuran pilot aday, Genel Müdürlük tarafından onaylanmış kurs programına göre;

- 1) 21 saat çift kumanda uçuşu,
- 2) 3 saat yalnız uçuşu,
- 3) 1 saat Motorlu ÇHHA Pilot Lisans UPL kontrol uçuşu olmak üzere, toplam en az 25 saat uçuş eğitimini tamamlar.
- 4) Uçuş Eğitim Organizasyonu bünyesinde yapılan tanıtım ve özendirici uçuşlar eğitim uçuşu olarak kabul edilmez.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Uçuş eğitiminde kredilendirme

MADDE 11 – (1) Uçuş eğitiminde uygulanacak kredilendirme süreleri EK-2 de belirtilmiştir.

Yetenek

MADDE 12 – (1) Uçuş Eğitim Organizasyonlarında teorik ve uçuş eğitimlerini tamamlayan müracaat sahibi Genel Müdürlük tarafından belirlenen yetenek testi kontrol formuna göre yetkili kontrol pilotu tarafından sınav ve kontrol uçuşuna tabi tutulur. Kontrol pilotu, bu Talimat'ın 29 uncu maddesinde belirtilen esaslara uygun olarak adayı değerlendirir.

Motorlu ÇHHA uçuş öğretmeni

MADDE 13 - (1) Motorlu ÇHHA uçuş öğretmeni eğitime alınacak pilotların;

a) Geçerli bir ÇHHA Pilot (UPL) Lisansına sahip olması ve ilgili tipte en az 6 aylık tecrübeye sahip olması,

b) Öğretmenlik yapacağı tipte 80 saat sorumlu pilot uçuşunu içeren, 125 saat toplam uçuşa sahip olması gerekmektedir.

(2) Bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen vasıflara sahip olan uçuş öğretmeni adayı pilotlar öncelikle yetkili bir eğitim organizasyonunda eğiticinin eğitimini tamamlamalıdır. Bu vasıflara sahip olan pilotlar Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş uçuş eğitim organizasyonlarında onaylı eğitim programlarına göre; insan performansı ve limitleri, acil durum prosedürleri, uygulamalı eğitim teknikleri ve ilgili hava aracının sistem bilgisi derslerini içeren toplam 20 saatlik teorik bilgi eğitimini ve 19 saat çift kumanda uçuşu ve 5 saat takım doğrulama (team right) uçuşu olmak üzere toplam 24 saat uçuş eğitimini tamamlarlar. Bu eğitimi tamamlayan Motorlu ÇHHA pilotlarına, yapılacak teorik bilgi sınavı ile seyrüsefer kontrolünü de içeren en az 90 dakikalık uçuş sınavlarında başarılı olmaları halinde, Genel Müdürlük tarafından tahditli öğretmenlik yetkisi verilir.

(3) Tahditin kaldırılması için yetkili öğretmen gözetiminde yetkili bir FTO bünyesinde en az 60 saat öğretmen uçuşuna sahip olması veya 3 öğrenciye kontrol uçuşları hariç lisans alma seviyesine kadar eğitim vermesi gerekir. Tahditli uçuş öğretmenleri uçuş eğitim organizasyonu bünyesinde sadece UPL uçuş eğitimi verebilirler.

(4) Bir Motorlu ÇHHA uçuş öğretmenin Motorlu ÇHHA uçuş öğretmeni eğitimi verebilmesi için uçuş eğitimi vereceği tipteki hava aracı ile en az 150 saat uçuş öğretmeni yapmış ve tahdidinin kaldırılmış olması gereklidir. Ayrıca uçuş yetkisinin bulunmadığı tiplerde eğitim veremez.

(5) Uçuş öğretmeni tahdidinin kaldırılması için, öğretmenin SHGM tarafından yetkilendirilmiş kontrol pilotuna 1 saat teorik sunum yapması ve ilgili kontrol pilotuyla yapılacak az 1 saatlik kontrol uçuşunda başarılı olması gerekmektedir.

(6) Bir Motorlu ÇHHA öğretmen pilotu, başka bir Motorlu ÇHHA tipinde öğretmen olmak istemesi halinde:

a) Öğretmenlik yapmak istediği tipteki hava aracıyla en az 50 saat uçuş tecrübesine sahip olması gerekir.

b) Öğretmenlik yapmak istediği tipteki hava aracı için bu maddenin (c) fıkrasında belirtilen uçuş eğitiminin tamamını alacak, ancak teorik derslerden muaf tutulacaktır.

c) Eğitim sonunda yapılacak kontrol uçuşunu başarıyla tamamlayan pilot daha önceden tahditi varsa tahditli olarak yoksa tahditsiz olarak öğretmenlik yapma yetkisine sahip olacaktır.

Motorlu ÇHHA pilot lisans/yetki verilme şartları ve geçerliliği

MADDE 14 –(1) Eğitim el kitabına uygun olarak verilen eğitimin tamamlanmasının ardından FTO;

- Motorlu ÇHHA Lisans Başvuru Formu
- Adayın eğitim durumunu gösterir diplomanın noter onaylı suretini,
- Nüfus cüzdanı suretini,
- Sağlık sertifikasını,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- d) Arşiv kayıtlı adli sicil kaydını,
- e) Teorik dersler sınav sonuç belgelerini,
- f) Uçuş Kontrol Formunun aslını,
- g) Pilot Uçuş Kayıt Defterinin aslını
- ğ) 2 adet fotoğrafını

ekleyerek Genel Müdürlüğe müracaat eder. Motorlu ÇHHA Pilot Lisansı, Genel Müdürlük tarafından düzenlenerek adaya veya aday tarafından talep edilmesi halinde başvuruyu yapan FTO'ya teslim edilir.

(2) Lisans en fazla 5 yıllık olarak tanzim edilir ve bir yetkinin ilk defa tanziminde ya da yenilenmesinde Genel Müdürlük tarafından yeniden düzenlenir.

(3) Motorlu ÇHHA pilot lisansı ve öğretmenlik yetkisi 24 ay süreyle temdit edilir.

(4) Bir lisansın veya yetkinin temdit edilmesi için pilotun yetkilendirilmiş bir FTO tarafından yapılacak normal usuller ve acil durum prosedürleri sınavlarında ve Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen bir kontrol pilotu ile yapılacak yeterlilik kontrolünde, bu Talimatın 29 uncu maddesinde belirtilen değerlendirme esaslarına göre başarılı olması gereklidir. Yetki bitiş tarihi ile lisans yeterlilik kontrolü arasında en fazla 90 günlük süre olması halinde, yetki bitiş tarihi esas alınarak 24 ay süreyle temdit yapılır ve yetki o ayın son gününe kadar geçerli kılınır.

(5) Bir lisansın veya yetkinin yenilenmesi için pilotun

a) Yetkilendirilmiş bir FTO tarafından yapılacak normal usuller ve acil durum prosedürleri sınavlarında başarılı olması,

b) Uçuş yapılmamış sürenin beş yıl veya daha az olması halinde yetkili bir FTO bünyesinde uçuş yapmamış oldukları yıl başına bir saat tazeleme uçuşu yapılması; uçuş yapılmamış sürenin beş yılın üzerinde olması halinde ise uçuş öğretmeni görüşü esas olmak üzere beş saatten az olmayacak şekilde FTO bünyesinde tazeleme uçuşu yapılması,

c) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen bir kontrol pilotu ile bu talimat hükümlerine göre yapılacak uçuş kontrolü sonucunda başarılı olması gereklidir.

(6) Temdit ve yenilemelerde kontrol uçuşları, pilotun sahip olduğu lisans tipindeki hava aracı ile yapılır.

(7) Kontrol uçuşları Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş kontrol pilotları tarafından FTO bünyesindeki Motorlu ÇHHA ile yapılır.

ICAO üyesi olan ülkeler tarafından tanzim edilen lisansların milli lisansa çevrilmesi

MADDE 15 - (1) ICAO üyesi yabancı bir ülkeden lisans almış Türk uyruklu pilotların ülkemizde uçuş faaliyetinde bulunabilmesi için lisanslarının milli lisansa çevrilmesi gereklidir.

(2) Milli lisansa çevrim pilotların sahip oldukları lisansın türüne göre yapılır.

(3) Lisans çevriminde pilotun almış olduğu teorik bilgi ve uçuş eğitim saatleri sahip olduğu lisansa göre milli mevzuatımız çerçevesinde karşılaştırılır. Bu karşılaştırma sonucunda eğer lisans çevrimi için başvuran pilot adayının yabancı ülkede aldığı eğitimin toplam teorik ders ve uçuş saatleri bu Talimatta belirlenen saat ve sürelerin altında kalıyorsa öncelikle eksik oldukları eğitim saatleri yetkili bir FTO'da tamamlanır.

(4) Lisans çevrimi için başvuran pilot adayının yabancı ülkede aldığı eğitimin toplam teorik ders ve uçuş saatleri bu Talimatta belirlenen ile aynı veya üzerindeyse veya yukarıdaki şekilde tamamlanmışsa, teorik bilgi seviyesinin tespiti için, yetkili FTO tarafından sahip olduğu lisans türünün gerektirdiği yeterlilikleri ölçen teorik bilgi sınavları yaptırılır. Teorik sınavlarda başarılı olan pilotlar ayrıntısı FTO eğitim el kitabında belirlenen en az 5 saat uçuş eğitimini tamamlar ve kontrol uçuşuna alınırlar. Teorik sınavlar, bu Talimatın Sınavlar başlıklı 9uncu maddesinde yer alan hükümler uyarınca gerçekleştirilir.

(5) Pilotlar kontrol uçuşunda başarısız olmaları halinde, kontrol pilotunun belirleyeceği görev ve sürelerde, yetkili bir FTO bünyesinde eğitim uçuşu yaparlar.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(6) Bu adaylardan eğitim başlangıcında Madde 14'ün linci fıkrasında istenen evraklara ek olarak

- a) Yabancı ülkeden almış olduğu lisansın renkli fotokopisi,
- b) Pilot kayıt defteri
- c) Eğitim alınan okulun ve eğitmenin yetki belgesi (öğretmenin lisans fotokopisi),

(7) Yetkili FTO eğitim veya dönüşüm işlemleri sonucunda adayın başvuru dilekçesine yukarıda sayılan belgeleri ekleyerek Genel Müdürlüğe müracaat eder. Motorlu ÇHHA Pilot Lisansı, Genel Müdürlük tarafından düzenlenerek adaya teslim edilir.

(8) ICAO üyesi olmayan ülkeler tarafından tanzim edilmiş lisansların milli lisansa çevrimi yapılmaz.

Yabancı uyruklu pilotların lisans validasyonu

MADDE 16 - (1) İşletmelerin yabancı pilot çalıştırabilmeleri için pilotların lisanslarını ve yetkilerini valide ettirmeleri gereklidir.

(2) Yabancı bir pilotun lisansının valide edilebilmesi için pilotun görev yapacağı tipte 500 saat uçuş yaptığının belgelendirilmesi gerekir.

(3) Yabancı uyruklu pilotlara ait lisansların ilk validasyonunda pilotların kontrol uçuşu öncesinde yetkili bir FTO'da Türk Sivil Havacılık Kuralları ve Acil Durum Prosedürleri konularında ayrıntısı FTO eğitim el kitabında belirlenen 6 saatlik teorik eğitim almaları ve bu eğitimler neticesinde yapılacak teorik sınavlardan başarılı olmaları gereklidir. Teorik sınav Türkçe veya İngilizce olarak yapılabilir.

(4) Teorik sınavlardan başarılı olan yabancı uyruklu pilotların kontrol pilotu eşliğinde 1 saat tazeleme uçuşunun ardından yapılacak kontrol uçuşunda başarılı olmaları gereklidir. Pilotların bu uçuşta başarılı olmaları halinde uçuş kontrol pilotu tarafından pilotun uçuş kayıt defterine işlenir ve kontrol fişi Genel Müdürlüğe iletilir. Lisans Genel Müdürlük tarafından valide edilir.

(5) Validasyon kontrol uçuşları Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş kontrol pilotları tarafından FTO'ya ait Motorlu ÇHHA ile yapılır.

(6) Yabancı uyruklu pilotların lisans validasyonu azami 12 ay sürelidir. Bu süre sonunda validasyonun temdidi bu Talimatın 14 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasında belirlenen lisans ve sertifika temdit usullerine göre gerçekleştirilir. Temditin süresi 12 aydır. Validasyonun yenilenmesi veya pilotun şirket değiştirmesi hallerinde şirketler tarafından yapılan başvurularda ilk validasyon usulleri uygulanır.

(7) Validasyon belgesi için başvurular pilotun çalışacağı işletme tarafından yapılır ve sadece verildiği işletme bünyesinde geçerlidir. Ayrıca başvuruda aşağıdaki belgeler istenir;

- a) İlgili Bakanlık'tan çalışma izni,
- b) İl emniyet müdürlüğünden alınacak ikamet tezkeresi,
- c) Lisansın renkli fotokopisi,
- ç) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş sağlık kuruluşlarından birinde ICAO EK-1'e göre 1 veya 2'nci sınıf sağlık muayenesinden geçerek alınmış geçerli bir sağlık sertifikası,
- d) Pasaportun renkli fotokopisi,
- e) Uçuş kayıt defteri.
- f) Pilotun Lisans almış olduğu ülkenin sivil havacılık otoritesinden alınmış teyid mektubu

(8) ICAO üyesi olmayan ülkeler tarafından tanzim edilmiş lisansların validasyonu yapılmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Lisanslar ve Sertifikalar, İmtiyazlar, Lisans ve Sertifikaların İptali, Askıya Alınması ve Sınırlamalar

Lisans ve sertifikalar

MADDE 17 - (1) Yapılmakta olunan görevlere uygun geçerli bir lisansa ve sertifikaya sahip olunmadıkça herhangi bir şahıs, Motorlu ÇHHA uçuşu personeli olarak hareket edemez.

İmtiyazlar

MADDE 18 - (1) Bir pilot, sahip olduğu lisansın kendisine vermiş olduğu yetkilerden başkasını kullanamaz.

Lisans ve sertifikaların iptali ve/veya askıya alınması

MADDE 19 - (1) İlk lisans başvurusu veya yenileme işlemleri safhasında, Genel Müdürlüğe sunulan bilgi ve belgelerde gerçek dışı beyanda bulunduğu belirlenen kişilerin lisans ve yetkileri, bu kişiler hakkında yürütülen idari veya adli işlemler tamamlanuncaya kadar askıya alınır ve aksi ispatlanmadığı sürece yeniden lisans başvuruları kabul edilmez.

(2) Lisans ve yetkilerin verilmesi için zorunlu bulunan asgari koşulların ortadan kalkması durumunda lisans ve yetki iptal edilir. Aranılan niteliklerde geçici olarak değişiklik meydana gelenlerin lisansları ve yetkileri, durumlarının düzeldiği saptanuncaya kadar askıya alınır.

Motorlu ÇHHA pilot yaşı

MADDE 20 - (1) Motorlu ÇHHA pilotları, ICAO EK-1'e göre 1 veya 2'nci sınıf sağlık muayenesinden geçerek sağlık sertifikasını almaları kaydı ile üst yaş sınırı olmaksızın uçuş yapabilirler.

Uçuş yeteneklerinin kaybı

MADDE 21 - (1) Pilotun sağlık şartlarından dolayı uçuş yeteneğinde ÇHHA nı emniyetle kullanmaya mani olacak bir eksilme meydana geldiği takdirde, lisans ve sertifikanın vermiş olduğu haklar kullanılamaz.

Uçuş süresinin kaydedilmesi

MADDE 22 - (1) Motorlu ÇHHA pilotu olarak uçulan bütün uçuşların ayrıntıları günlük olarak pilot uçuş kayıt defterine kaydedilir. Pilot uçuş kayıt defteri pilot tarafından tutulur, FTO bünyesinde yapılan uçuşlar aylık olarak onaylanır. Genel Müdürlük tarafından yapılacak yıllık lisans/yetki yenileme, süre uzatma işlemleri sırasında ve gerekli görülen diğer durumlarda ibraz edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Motorlu ÇHHA Kontrol Pilotluğuna İlişkin Hükümler

Motorlu ÇHHA kontrol pilotu

MADDE 23 - (1) Motorlu ÇHHA kontrol pilotu, Genel Müdürlükçe belirlenip yetkilendirilen, yetkilendirildiği Motorlu ÇHHA tiplerine uygun lisans ve yetkiye ve bu Talimatta belirlenen diğer niteliklere ve tecrübeye sahip bir uçuş öğretmenidir.

Motorlu ÇHHA kontrol pilotu yetkilendirmesi için ön koşullar

MADDE 24 - (1) Motorlu ÇHHA kontrol pilotluğu yetkilendirmesi için gereken ön koşullar şunlardır:

a) Kontrol pilotları, yetenek testini veya yeterlilik kontrolünü yapmak için görevlendirildikleri lisans ve yetkilere eşdeğer lisans ve yetkilere ait öğretmenlik imtiyazına sahip olmalıdır.

b) Motorlu ÇHHA kontrol pilotu adayının, kontrol pilotluğu yapacağı tipte, 150 saatlik Motorlu ÇHHA öğretmen uçuşu dâhil toplam en az 400 saatlik uçuşu olmalıdır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

c) Motorlu ÇHHA kontrol pilotu adayı, Genel Müdürlüğün yetkilendireceği bir kontrol pilotu tarafından yapılacak; brifing, yetenek testi yürütme, aday değerlendirme, test sonu brifingi ve kayıt/dokümantasyonu konularını içeren kontrol pilotluğu kabul testinde başarılı olmalıdır.

Standardizasyon

MADDE 25 - (1) Lisansların verilmesi veya tazelenmesi için, kontrol pilotları tarafından, kontrol formlarına derecelendirme, kontrol tarihi, kendi lisansının geçerlilik süresi, lisans numarası ve kontrol sonucu yazılarak imzalanır. Yetenek testi/yeterlilik kontrolü formlarının bir sureti Genel Müdürlüğe gönderilir ve bir sureti de FTO tarafından kontrolü yapılan pilotun dosyasında muhafaza edilir. Kontrol pilotlarının yetki geçerlilik süresi, kontrol pilotluğu için yapılacak kabul testi tarihinden itibaren 3 yıldır. Genel Müdürlüğün kararına bağlı olarak kontrol pilotları, yapılacak kabul testinden sonra, yetki bitim tarihinden itibaren 3 yıl süreyle yeniden yetkilendirilebilirler.

(2) Kontrol pilotları; Genel Müdürlük tarafından bu talimatın gerekleri, yetenek testleri (skill test), yeterlilik kontrolleri (proficiency check) ile bunların kayıt ve raporları, kişiye özel bilgilerin korunması, kaza sigortası ve yasal sorumluluklar hakkında bilgilendirilir.

(3) Kontrol pilotlarının listesi Genel Müdürlük tarafından yayımlanır. FTO'lar kendi bünyesinde görev yapan kontrol pilotlarının görevinden ayrılması halinde, Genel Müdürlüğe 30 gün içinde yazılı olarak bilgi verir.

Motorlu ÇHHA kontrol pilotlarının yetkilendirilmesi ve yetkinin geçerliliği

MADDE 26 - (1) Kontrol pilotları gerekli şartları sağlayan uçuş öğretmenleri arasından Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(2) Gerekli yeterliliğe sahip kontrol pilotu bulunmadığı durumlarda, Genel Müdürlük tarafından, yukarıda belirtilen gereksinimler karşılanmaksızın geçici süreyle kontrol pilotu yetkilendirilebilir.

(3) Kontrol pilotu, alt yapısı ve tecrübesiyle eğitim kurumundaki kıdemli personelin de mesleki saygısını kazanacak kişiler arasından seçilir.

(4) Kontrol pilotlarının yetkilerinin temdit edilebilmesi için, üç yıllık yetki döneminde, her yıl en az iki yetenek testi (skill test) veya yeterlilik kontrolü (proficiency checks) yapmış olması gerekir.

(5) Balon kontrol pilotları yetkileri,

- Kontrol pilotluğunun gerektirdiği şartlardan birini kaybettiklerinde,
- Genel Müdürlük tarafından uçuş kontrol yetkileri iptal edildiğinde,
- Genel Müdürlük tarafından kontrol pilotluğu yetkileri uzatılmadığında sona erer.

Limitler

MADDE 27 - (1) Kontrol uçuşları eğitim uçuşu kapsamında değerlendirilir ve uçuş öğretmenlerinin eğitim uçuş saati tahditlerine tabidir.

Kontrol standartları

MADDE 28 - (1) Kontrol pilotlarının bir kontrol (test/checks) esnasında bu talimat standartlarını uygulamaları şarttır. Bununla beraber kontrol süresince karşılaşılabilecek olumsuz şartlar kontrolün değerlendirilmesi esnasında dikkate alınmalıdır.

(2) Kontrol esnasındaki her bir madde tam yapılmalı ve ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Bir maddedeki başarısızlık, o maddenin ait olduğu kısmın da başarısız değerlendirilmesine neden olur.

(3) Kontroldeki herhangi bir maddeyle ilgili sıra dışı performans, diğer maddelerin kontrol pilotu tarafından değerlendirilmesine etki yapmamalıdır.

(4) Kontrol pilotu, uçuş öncesi brifingde adaydan beklenenleri ve kontrol uçuşu formundaki limitleri belirtmelidir.

(5) Kontrol başarısız olarak tamamlandığında veya yarım kaldığında kontrol pilotu, adaya başarısız olan kısımlara ait gerekçeleri anlatmalıdır. Başarısız olan veya yarım bırakılan yetenek/yeterlilik testlerinden sonra kontrol pilotu daha sonraki kontrollerde adaya yardımcı olacak tavsiyelerde bulunmalıdır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(6) Uçuş sonu brifingi esnasında, kontrol pilotunun değerlendirmesi hakkındaki herhangi bir yorum veya anlaşmazlık kontrol pilotu tarafından kontrol raporuna kaydedilerek kendisi ve aday tarafından imzalanır.

(7) Kontrol pilotu ilk defa görev yapacağı çok hafif hava aracı modelinde en az 1 saat fark (geçiş) eğitimi alır.

Değerlendirme sistemi

MADDE 29 - (1) Adayın emniyetli ve istikrarlı bir uçuş yapmasına dikkat edilir.

(2) Motorlu ÇHHA kontrol pilotu, uçuş emniyetini tehdit eden bir faktör oluşmadığı takdirde o safha için gereken bütün hareketleri kontrol etmeyi hedefler. Ancak uçuş emniyetini tehdit eden bir durumun oluşması durumunda kontrolü sonlandırabilir. Kontrolle ilişkin sonuçlar aşağıdaki gibidir:

a) "Başarılı", eğer aday kontrole tabi tutulduğu tüm alanlarda istenen seviyede bilgi ve beceriyi, belirlenen toleranslar içinde sergilediyse aday /pilot kontrolü geçmiş demektir. Adayın başarılı kabul edilmesi için tabi tutulduğu kontrolden alınabilecek toplam puanın en az %75'ini; acil durumun kontrollerinde ise alınabilecek toplam puanın %100'ünü almış olması gerekir.

b) "Başarısız", aday pilotun kontrolü geçemediğini ifade eder. Başarısızlık aşağıdakilerden biri sebebiyle ortaya çıktı ise;

1) Uçuş kontrol toleransları aşıldı ise, (meteorolojik nedenler hariç)

2) Bir görev tamamlanmasına rağmen; uçuş emniyetinin, bir kuralın veya yönergede belirtilen usullerin ihlal edildiği ya da uygulama eksikliği veya sert kumandalar tespit edildi ise,

3) Gerekli bilgi seviyesine ulaşamadığı tespit edildi ise,

4) Gerekli seviyede uçuşa hâkimiyet sergilenmedi ise,

5) Emniyet açısından kontrol pilotu tarafından müdahale edilmek zorunda kaldı ise aday/pilot kontrolü kaybetmiş demektir. Bu durumda daha önceden Genel Müdürlük tarafından onaylanmış olan usuller takip edilir.

(3) Hava durumu, notamlar, şartlarda değişiklikler ve teknik sebepler vs. gibi dış etkenlerden dolayı test yarım kalmışsa (test interrupted) rapor formunun ilgili kısmına testin yarım kalma sebebini belirten gerekli açıklama yazılır. Test, şartların normale dönmesini takiben en kısa zamanda tekrarlanır. Bu durumda önceki testte incelenmiş konular tekrar incelenmez. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne her iki testin sonucunda düzenlenen formlar birlikte gönderilir.

(4) Bir kontrolde başarısız olan aday/pilotun tekrar kontrole alınması durumunda yapılacak kontrol yine tüm konuları kapsar. Kontrolde başarısız olan bir aday, yazılı beyanı olması halinde aynı kontrol pilotu tarafından tekrar kontrole alınabilir. Tekrarlanan kontrol için ilgili uçuş eğitim organizasyonu dışından bir kontrol pilotunun görevlendirildiği durumlarda Genel Müdürlük tarafından belirlenen tarife geçerli olur.

(5) Yetenek testinde iki kez başarısız olan aday, toplam teorik ve uçuş eğitiminin en az %20 si kadar eğitim tekrarı alır. Yeterlilik kontrolünde iki kez başarısız olan aday ise, kontrol pilotunun uygun göreceği süre ve görevlerde ilave teorik ve/veya uçuş eğitimi alır.

Adayın değerlendirilmesi

MADDE 30 - (1) Eğer mümkün olursa, kontrolün değerlendirilmesi adayın öğretmenleriyle (FI) birlikte yapılır.

(2) Uçuş kontrolünün uygulanabilir bir uçuş senaryosuna göre olması istenir. Motorlu ÇHHA kontrol pilotu, adayın/pilotun kafasını karıştırmayacak ve uçuş emniyetini riske atmayacak senaryoları uyguladır.

(3) Motorlu ÇHHA kontrol pilotu, kontrol esnasında uçuş sonu brifinginde kullanılmak üzere değerlendirme kaydı tutar.

(4) Motorlu ÇHHA kontrol pilotu, uçuşta ATC talimatları veya diğer şartlar nedeniyle oluşabilecek değişikliklere karşı esnek olmalıdır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(5) Planlanan kontrole göre bazı değişikliklerin ortaya çıkması halinde Motorlu ÇHHA kontrol pilotu, adayın/pilotun bu değişiklikleri anladığı ve kabul ettiğinden emin olmalıdır. Aksi takdirde, uçuş kontrolü sonlandırmalıdır.

(6) Motorlu ÇHHA kontrol pilotu tarafından yetersiz değerlendirilen bir aday/pilot devam etmeme kararını seçerse, aday/pilot yapmaya yanaşmadığı kısımlardan/görevlerden de başarısız olarak değerlendirilir.

(7) Motorlu ÇHHA kontrol pilotu tarafından, herhangi bir görev veya usul aday/pilota tekrar ettirilebilir.

(8) Motorlu ÇHHA kontrol pilotu, uçuşun herhangi bir safhasında, adayın/pilotun bütün kontrole yeniden girmesi gerektiği kanısıyla, kontrolü sonlandırabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Motorlu ÇHHA Uçuş Eğitim Organizasyonuna İlişkin Hükümler

Motorlu ÇHHA uçuş eğitim organizasyonu yetkisi

Madde 31 - (1) Milli Eğitim Bakanlığında özel kurs açma izni ve Genel Müdürlükten işletme ruhsatı almış olan havacılık işletmeleri Genel Müdürlükten yetki almak sureti ile uçuş eğitim organizasyonu kurabilirler. Yetki belirli şartlara ve süreye bağlanabilir.

(2) Milli güvenliğin veya kamu düzeninin tehlikeye girebileceği durumlarda gerçek ve tüzel kişi kurucu ortakları, mevcut gerçek ve/veya tüzel kişi hissedarları ile tüzel kişi hissedarların dolaylı paya sahip gerçek kişi hissedarları, tüzel kişiliğini temsile yetkili yöneticileri; taksirli suçlar ile kısa süreli hapis cezasına seçenек yaptırımlara çevrilmiş veya aşağıda sayılan suçlar dışında tecil edilmiş hükümler hariç olmak üzere, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca üç yıldan fazla hapis, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu gereğince hürriyeti bağlayıcı ceza ile cezalandırılmış olması veya mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunlar uyarınca basit veya nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçlarından, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, kara para aklama veya Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlardan, Devlet sırlarını açığa vurma, Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlarından, Devletin güvenliğine karşı suçlardan, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan, milli savunmaya karşı suçlardan, Devlet sırlarına karşı suçlar ile casusluk, yabancı devletle olan ilişkilere karşı suçlardan, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 384 üncü maddesinde yer alan nakliye ve muhabere vasıtaları aleyhindeki suçlar ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 223 üncü maddesinde yer alan ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması suçlarından kesin hüküm ile mahkum olmuş olması, halinde izin verilmez.

Yetki belgesi talebi

MADDE 32 - (1) Müracaat sahibi, ön izin yazısında belirtilen bütün hazırlık ve çalışmalarını tamamladıktan sonra, istenilen bilgi ve belgeleri kapsayan ve aşağıda belirtilen uçuş eğitimi yetki belgesi talep dosyasını Genel Müdürlüğe sunar.

- Müracaat dilekçesi,
- Uçuş eğitim organizasyonunun unvanı ve adresi,
- Uçuş eğitim organizasyonunun teşkilat yapısı,
- Milli Eğitim Bakanlığınca tanzim edilmiş pilot yetiştirme özel kursu açma belgesi
- Havacılık işletmelerinden Genel Müdürlük tarafından verilen işletme ruhsatı;
- El kitapları (eğitim, işletme, kalite ve SMS el kitapları),
- Uçuş eğitim organizasyonunun mali tablosu,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- g) Organizasyon yapısında görev alacak yönetici personel isimleri ve bunlar hakkında tanzim edilmiş Form-4,
- ğ) Eğitimin yapılacağı tesislere ilişkin bilgiler,
- h) Uçuş eğitim organizasyonunun, faaliyet alanını içeren standart Form-151,
- ı) Uçuş ve teorik eğitimde kullanılacak doküman ve yardımcı eğitim araç gereçlerin listesi,

Motorlu ÇHHA uçuş eğitim yetki talebinin incelenmesi

MADDE 33 - (1) Müracaat sahibi tarafından gönderilen eğitim yetki talep dosyası Genel Müdürlük tarafından incelenir ve karara bağlanır. İnceleme sonucu ve karar, en geç 60 gün içerisinde yazılı olarak müracaat sahibine bildirilir. Eğitim yetki talep dosyasının incelenmesi sonucunda verilen bilgilerin yeterli bulunmaması veya değerlendirme sonucunun olumsuz olması halinde, eksiklikler ve uygun görülmeyen konular ile sebepleri ayrıntılı olarak başvuru sahibine bildirilir.

Motorlu ÇHHA uçuş eğitimi yetki belgesi

MADDE 34 - (1) Müracaat sahibi tarafından gönderilen uçuş eğitim yetki belgesi talep dosyasının bu Talimat kapsamında incelenmesi sonucunda talep Genel Müdürlükçe uygun görülürse, Motorlu ÇHHA uçuş eğitim organizasyonu Genel Müdürlükçe yerinde inceleme ve denetlemeye tabi tutulur. Motorlu ÇHHA uçuş eğitim organizasyonunun yapılan denetleme ve incelemeler sonucunda yeterli bulunması durumunda, Motorlu ÇHHA uçuş eğitim organizasyonuna başlangıç olarak bir yıl süreyle "Uçuş Eğitim Yetki Belgesi" verilir. Bu sürenin sonunda işletme tarafından talep edilmesi halinde yapılacak olan denetim sonucuna göre bu yetki Genel Müdürlüğün takdirinde 3 yıla kadar uzatılabilir. Uçuş eğitim organizasyonları, bu yetki belgesinde belirtilen esaslar ve yetkiler içerisinde uçuş ve teorik bilgi eğitimi verirler.

Motorlu ÇHHA uçuş eğitim organizasyonunun yapısı

MADDE 35 - (1) Motorlu ÇHHA uçuş eğitim organizasyonu, Genel Müdürlük onayına tabi olmak üzere bünyesinde sorumlu müdür (genel müdür), eğitim müdürü, kalite yöneticisi ve emniyet yönetim sistem (SMS) yöneticisi görevlendirmek zorundadır.

(2) Organizasyon bünyesinde ayrıca eğitim faaliyetinin büyüklüğüne bağlı olarak yeterli sayıda, idari büro elemanları, öğretmen pilotlar, teorik ders öğretmenleri, Motorlu ÇHHA bakım personelleri bulundurulur.

(3) Uçuş eğitim organizasyonları; bu talimattaki gereklilikleri taşıması şartı ile başka işletmelerde ve/veya uçuş eğitim organizasyonlarda yarı zamanlı olarak görev yapan personeli uçuş eğitim organizasyonu bünyesinde yarı zamanlı olarak görevlendirilebilirler.

Sorumlu müdür

MADDE 36 - (1) Sorumlu Müdür, eğitimin istenilen standartta yürütülmesinden ve organizasyonun mali kaynağının idaresinden Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(2) Sorumlu müdürde aranan şartlar,

- a) Eğitim alanında yöneticilik tecrübesine sahip,
- b) Temel sivil havacılık kuralları ve motorlu ÇHHA ile taşımacılık konusunda ulusal ve uluslararası mevzuat hakkında bilgili olmalıdır.

(3) Sorumlu müdürün görev ve sorumlulukları;

- a) Organizasyonun talimat hükümlerine uygun yürütülmesini sağlamaktan,
- b) Organizasyonun mali kaynağını yürütmekten,
- c) Genel Müdürlük ve diğer kurum ve kuruluşlar ile ilişkileri yürütmekten,
- ç) Organizasyonun birimleri ve her düzeydeki personel üzerinde gözetim ve denetim yapmaktan,
- d) Organizasyonun öğretim kapasitesinin rasyonel bir şekilde kullanılmasını ve geliştirilmesini temin etmekten,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

e) Kalite birimi tarafından tespit edilen uygunsuzluklar için ilgili bölümlerin düzeltici/önleyici işlemler yapmasını temin etmekten, kalite gözden geçirme toplantıları düzenlemekten sorumludur.

Eğitim müdürü

MADDE 37 - (1) Eğitim Müdürü, uçuş ve teorik bilgi eğitimlerinin bu talimatta belirlenen esas ve usuller dâhilinde verilmesinden Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(2) Eğitim Müdürü aşağıda belirtilen özelliklere sahip olmalıdır:

a) Eğitim verilen çok hafif hava aracı tiplerinin en az birinde 3 yıllık tahditsiz öğretmenlik yetkisi tecrübesine sahip olmalıdır,

b) Motorlu ÇHHA öğretmenlik yetkisi ile birlikte 500 saatin üzerinde öğretmen uçuşu yapmış,

c) Temel sivil havacılık ve Motorlu ÇHHA dair ulusal ve uluslararası mevzuat hakkında bilgi sahibi olmalıdır.

(3) Eğitim Müdürünün Görev ve Sorumlulukları,

a) Teorik ve uçuş eğitim programının hazırlanmasından ve icrasından,

b) Eğitim materyallerinin hazırlanmasından ve güncel tutulmasından,

c) FTO bünyesinde yapılacak sınavlardan,

ç) Öğretmenlerin seçiminden, eğitimlerinden ve eğitimlerinin güncel tutulmasından,

d) Eğitim personelinin dosyalarının muhafaza edilmesinden,

e) Pratik ve teorik bilgi eğitimlerinin entegrasyonunun sağlanmasından,

f) Kursiyerlerin bireysel ilerleme ve gelişiminin takibinden,

g) Tüm güvenlik önlemlerinin alınmasından,

ğ) Motorlu ÇHHA bakımlarının takibinden,

h) Uçuş standardizasyonlarının sağlanmasından sorumludur.

Kalite yöneticisi

MADDE 38 -(1) Kalite yöneticisi, uçuş ve teorik bilgi eğitimlerinin bu talimatta belirlenen esas ve usuller dahilinde yürütülmesinden Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(2) Kalite yöneticisinin, toplam kalite yönetimi ile kuruluş içi kalite denetimleri konularında eğitim almış olması ve en az 2 (iki) yıl havacılık alanında tecrübeye sahip olması zorunludur.

(3) Kalite yöneticisinin Görev ve Sorumlulukları;

a) Kalite sisteminin oluşturulmasından,

b) Kalite için denetleme planının oluşturulması ve oluşturulan denetleme planının yürütülmesinden,

c) Kalite denetimlerinin yapılmasından,

ç) Denetleme sonucu elde ettiği bulguların düzeltilmesi faaliyetlerinin takibinden,

d) Kalite sistemine ilişkin evrakların muhafaza edilmesinden sorumludur.

SMS yöneticisi

MADDE 39 -(1) SMS yöneticisi uçuş eğitim organizasyonunda emniyet yönetim sistemini kurmaktan ve yönetmekten Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(2) SMS yöneticisinin emniyet yönetim sistemi ile ilgili eğitim almış olması gerekmektedir.

Uçuş öğretmenleri

MADDE 40 - (1) Uçuş öğretmenleri, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş talimat, standart ve uçuş eğitim organizasyonlarının iç düzenlemeleri çerçevesinde adaylara verilecek olan uçuş

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

eğitimlerinin yürütülmesinden ve adayların bireysel ilerlemesinden eğitim müdürüne karşı sorumludur.

(2) Uçuş öğretmenleri, verilen eğitim ile ilgili lisans ve öğretmenlik yetkisine sahip olmalıdır.

(3) FTO bünyesinde eğitim verilen her tipte birisi tam zamanlı ve tahditsiz olmak üzere en az iki uçuş öğretmeni bulunmalıdır.

Teorik bilgi ders öğretmenleri

MADDE 41 - (1) Teorik bilgi öğretmenleri, eğitim müdürü tarafından belirlenen konularda talimatta belirlenen kalite standartlarında eğitim vermektten, adayların bireysel ilerlemelerini izlemektten, eğitim materyallerinin hazırlanmasından ve güncel tutulmasından eğitim müdürüne karşı sorumludur.

(2) Teorik bilgi öğretmenleri, eğitim verecekleri konuda geliştirdikleri materyaller ile eğitim müdürüne yapacakları sunumda öğretim yöntemlerinden yararlanma, zamanı etkili kullanma, öğrenci ile iletişim kurabilme, açık anlaşılır ve doğru bir dil kullanma, bilgisini güncel tutma, ders için kaynak gösterme, beden dilini düzgün kullanma gibi temel eğitimlik nitelik ve becerilerine sahip olduğunu kanıtlamış olmalıdır. Yapılan sunum kayıt altına alınmış olmalıdır.

Finansal kaynaklar

MADDE 42 - (1) Uçuş eğitim organizasyonları eğitimin istenen standartta yürütülebilmesi için yeterli mali kaynağa sahip olduğunu Genel Müdürlüğe sunacaktır. Bu konunun raporlanmasından ve takibinden sorumlu müdür sorumludur.

Eğitim el kitabı

MADDE 43 - (1) Uçuş eğitim organizasyonunca, verilecek her eğitim için eğitim programı geliştirilir. Bu programda, uçuş ve teorik bilgi dersleri haftalık veya safha olarak maddeler halinde sıralanır. Eğitim programının ayrıntıları, standart görev listesi ve müfredat özeti eğitim el kitabının içeriğinde yer alır. (Eğitim El Kitabı içeriği Ek-3)

(2) Genel Müdürlük tarafından onaylanmayan eğitim el kitabı ve eğitim programı geçerlik kazanmaz.

İşletme, kalite ve SMS el kitabı

MADDE 44 - (1)Uçuş eğitim organizasyonları, İşletme, Kalite ve SMS dokümanlarını içeren el kitaplarını hazırlayarak Genel Müdürlüğün onayına sunacaklardır. (İşletme el kitabı içeriği Ek-4, Kalite el kitabı içeriği Ek-5, SMS el kitabı içeriği Ek-6)

Kayıtlar

MADDE 45 - (1) Uçuş eğitim organizasyonları, aşağıda belirtilen kayıtları en az 5 yıl süre ile muhafaza etmekle ve Genel Müdürlük tarafından istenildiğinde tüm eğitim kayıt ve raporlarını sunmakla yükümlüdürler:

- Her bir aday için, verilen tüm eğitimlerin detaylarını içeren dosya,
- Öğretmen değerlendirmeleri, uçuş testleri ve teorik bilgi sınavlarının sonuçları,
- Her bir aday için detaylı ve düzenli bireysel tekâmül raporları,
- Adaya/pilota ait resmi bilgiler, (lisans, sağlık muayenesi geçerlilik tarihleri...)
- Genel Müdürlük ile yapılan yazışmalar,

Motorlu ÇHHA uçuş eğitiminde kullanılacak hava araçları

MADDE 46 - (1) Uçuş eğitim organizasyonları, uçuş eğitimlerinde Genel Müdürlük tarafından verilen eğitim yetkisine uygun özellikte eğitim verilecek tipte asgari iki adet olmak üzere organizasyonun büyüklüğüne göre yeterli sayıda hava araçlarını işletmelerinde bulunduracaktır.

(2) Motorlu ÇHHA uçuş eğitim organizasyonları, ilgili mevzuatta belirlenen esaslar çerçevesinde öngörülen şekilde ve belirtilen limitlerde olmak üzere koltuk ve üçüncü şahıs mali mesuliyet sigortasını yaptırmak ve bir nüshasını Genel Müdürlüğe sunmak zorundadır. Sigortanın

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

yaptırılmamasından kaynaklanan adli ve idari tüm hususlardan Motorlu ÇHHA işletmesinde bulunduran kurum/kuruluş sorumludur. Genel Müdürlük sigorta yükümlülüğü yerine getirilmediği tespit edilen durumlarda Motorlu ÇHHA uçuştan men etme yetkisine sahiptir.

Teorik eğitim ve operasyon tesisleri

MADDE 47 - (1) Uçuş eğitim organizasyonları verecekleri uçuş ve teorik bilgi eğitimleri esnasında aşağıda belirtilen tesisleri organizasyon yapısı içerisinde bulundurmak zorundadırlar:

- Teorik derslerin yapıldığı sınıflar (Sınıflarda internet erişimi, bilgisayar, projeksiyon cihazı bulunmalıdır).
- Pilotlar ve öğretmenlere ait çalışma odaları,
- Uçuş planlama ve brifing odası,
- Öğrenci işleri, mali işler ve bunun gibi idari birimler,
- Evrak ve kontrollü dokümanların muhafaza edildiği arşiv alanı.

YEDİNCİ BÖLÜM Tahditler, Gözetim ve Denetim

Tahditler

MADDE 48 - (1) Motorlu ÇHHA pilotları, adayları ve öğretmen pilotlar bu talimat esasları dahilinde yapacağı eğitimler ve uçuşlar ile ilgili sınırlamalar aşağıda belirtilmiştir.

- Günlük uçuşlar 8 saat uçuş süresini geçemez. Günlük 8 saat olan uçuş süresi sınırlaması; rekor denemeleri ve yarışma uçuşlarında Genel Müdürlüğün iznine bağlı aşılabilir.
- Uçuş öğretmenleri, eğitim uçuşunda günlük 6 saat uçuş süresini geçemez.
- Kursiyerler, eğitim uçuşunda günlük 3 saat uçuş süresini geçemez. Ancak seyrüsefer uçuşlarında bu süre 4 saat olabilir.
- Teorik dersler en fazla 12 öğrenci ile yapılabilir.
- Bu Talimatta belirtilen teorik ders saatleri 60 dakika üzerinden hesaplanır. Eğer her bir ders 60 dakikanın altında verilecek ise, 60 dakika olarak hesaplandığında ortaya çıkan toplam süreye ulaşılabilecek şekilde ders saatlerinin artırılması gerekir.
- FTO uçuşa çeşitli nedenlerle ara veren öğrencilerin eğitime devam etme esasları ile başarısızlık durumunda uygulanacak kurallara ilişkin prosedürler geliştirilmeli ve eğitim el kitabına dahil edilmelidir.
- Eğitime çeşitli nedenlerle 1 yıldan fazla ara veren kursiyerler eğitime devam etmek istemeleri halinde teorik ve uçuş eğitimlerini yeniden alırlar.

Gözetim ve denetim

MADDE 49 -(1) Bu talimat hükümlerinin uygulanmasına yönelik denetim, her bir uçuş eğitim organizasyonu için bir yıl içerisinde en az bir kere periyodik olarak yapılır. Bu denetlemelerde eğitim müfredatı ve kayıtları, pilotların uçuş kayıtları, kalite sisteminin işleyişi ve Genel Müdürlük tarafından gerekli görülen diğer hususlar kontrol edilir.

(2) Periyodik olarak yapılan denetlemelerin dışında Genel Müdürlük gerektiğinde denetleme ve inceleme yapmaya yetkilidir.

(3) Genel Müdürlük, gerektiğinde uçuş eğitim yetkisi verdiği FTO'ların kurs standartlarının yeterliliğini kontrol etmek için, gerek uçuş gerekse teorik dersleri için kontrol pilotu görevlendirebilir.

(4) FTO'lar, kontrol formlarında belirtilen hususları istendiğinde otoritenin görevlendirdiği yetkililere sunmakla yükümlüdürler.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Sorumluluklar

MADDE 50 - (1) Bu talimatta belirtilen hususların uygulanmasından ve oluşabilecek aksaklıkların önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınmasından; havacılık işletmeleri, uçuş eğitim organizasyonları, ilgili yöneticiler, Motorlu ÇHHA uçuş öğretmenleri, Motorlu ÇHHA pilotları, pilot adayları ve bakım personeli Genel Müdürlüğe karşı sorumludurlar.

Aykırı davranışlar ve idari yaptırımlar

MADDE 51 - (1) Genel Müdürlük tarafından lisanslandırılan veya yetkilendirilen pilot, sivil havacılık personeli, eğitim organizasyonu, havacılık işletmeleri yönetici personeli veya yetkililerinden bu Talimatta belirtilen kurallara uymayanlara aşağıdaki idari yaptırımlar uygulanır

a) Bu Talimat hükümlerine göre yetkilendirilen FTO'ların, bu Talimatta belirlenen asgari yeterliliklerin tamamını veya bir kısmını karşılamadığının veya kaybettiğinin tespit edilmesi halinde, eğitim yetkileri, uygun hale getirilinceye kadar askıya alınır, askıya alınma tarihinden itibaren üç ay içerisinde asgari yeterlilikler yerine getirilmediği takdirde eğitim yetkileri iptal edilir.

b) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen FTO'lar yetkili kılındıkları eğitimleri Genel Müdürlük'ten onaylı eğitim el kitaplarına uygun şekilde zamanında ve tam olarak vermemesi halinde, ilgili FTO yazılı olarak uyarılır. Tekrarı halinde eğitim yetkileri askıya alınır, üç ay içerisinde eksikliklerin giderilmemesi durumunda eğitim yetkilerinin bir kısmı veya tamamı iptal edilir.

c) Bu Talimat esaslarına göre yetkilendirilen FTO'larda yapılması planlanan yönetici personel değişikliğinin en az on gün önceden Genel Müdürlüğün onayına sunulmaması, ayrılan bir yöneticinin en fazla on gün içinde Genel Müdürlüğe bildirilmemesi, ayrılan bir yönetici personelin yerine en fazla onbeş gün içinde atanacak yeni yönetici personelin Genel Müdürlüğün onayına sunulmaması halinde FTO'nun yetkisi, yönetici personel tamamlanıncaya kadar askıya alınır, üç ay içerisinde yönetici personel tamamlanmadığı takdirde de iptal edilir.

ç) Bu Talimatta belirtilen eğitim programlarını hazırlamayan, eğitimleri Genel Müdürlükten onaylı eğitim el kitaplarına uygun şekilde zamanında ve tam olarak vermeyen, FTO'larda görevli eğitim müdürünün ve uygunluğuna göre kalite yöneticisinin onaylı Form-4 belgesi iptal edilir. Sorumlu yönetici personelden herhangi birisinin yönetici onay belgesinin Genel Müdürlük tarafından ilk kez iptal edilmesi halinde bu yönetici en az bir yıl süreyle, ikinci kez iptali halinde ise süresiz olarak havacılık işletmelerinde veya eğitim organizasyonlarında yönetici personel olarak görev alamaz.

d) Bu Talimat hükümlerine göre lisanslandırılan veya yetkilendirilen pilotlar, bu Talimatta belirtilen imtiyazlarını uygun kullanmamaları veya uçuş disiplinsizliğinde bulunmaları halinde, Genel Müdürlük tarafından oluşturulacak bir değerlendirme komisyonunun tespit edeceği kusur derecesine göre, pilot lisansları yedi günden üç aya kadar askıya alınır. Askı bitim tarihinden itibaren üç yıl içerisinde aynı ya da benzer uygunsuzluğun tekrarlanması halinde ise pilot lisansları bir yıllığına askıya alınır. Lisansı bir yıllığına askıya alınmış kişilerin bir kez daha lisansının bu madde çerçevesinde askıya alınmasını gerektirecek harekette bulunmaları halinde lisansları bir daha verilmemek üzere iptal edilir. Uçuş emniyetini ağır ihmal ile veya kasıtlı olarak ihlal edenlerin lisansları bu sürelerle tabi olmaksızın, bu maddenin 2 nci fıkrasına göre oluşturulacak değerlendirme komisyonu kararı ile iptal edilir.

e) Bu Talimat hükümlerine göre yetkilendirilen uçuş öğretmenlerinin, bu Talimatta belirtilen imtiyazlarını uygun kullanmadıklarının tespiti halinde Genel Müdürlük tarafından oluşturulacak bir değerlendirme komisyonunun tespit edeceği kusur derecesine göre, öğretmenlik yetkileri bir aydan bir yıla kadar askıya alınır. Askı bitim tarihinden itibaren üç yıl içerisinde aynı ya da benzer uygunsuzluğun tekrarlanması halinde ise öğretmenlik yetkileri bir daha verilmemek üzere iptal edilir. Bu imtiyazlarını ağır ihmal ile veya kasıtlı olarak uygunsuz kullananların öğretmenlik yetkileri ve gerekli görülmesi halinde lisansları bu sürelerle tabi olmaksızın, bu maddenin 2 nci fıkrasına göre oluşturulacak değerlendirme komisyonu kararı ile iptal edilir.

f) Bu Talimat hükümlerine göre yetkilendirilen kontrol pilotlarının, bu Talimatta belirtilen imtiyazlarını uygun kullanmadıklarının tespiti halinde, Genel Müdürlük tarafından oluşturulacak bir değerlendirme komisyonunun tespit edeceği kusur derecesine göre kontrol pilotluğu yetkileri bir aydan bir yıla kadar askıya alınır. Askı bitim tarihinden itibaren üç yıl içerisinde aynı ya da benzer

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

hareketin tekrarlanması halinde ise kontrol pilotluğu yetkileri bir daha verilmemek üzere iptal edilir. Bu imtiyazlarını ağır ihmal ile veya kasıtlı olarak uygunsuz kullananların kontrol pilotluğu yetkisi ve gerekli görülmesi halinde öğretmenlik yetkisi ve lisansları bu süreler tabi olmaksızın, bu maddenin 2 nci fıkrasına göre oluşturulacak değerlendirme komisyonu kararı ile iptal edilir.

g) Bu madde kapsamında değerlendirme komisyonu tarafından hakkında idari yaptırım uygulanmasına karar verilen pilotun yabancı olması durumunda, bu madde hükümlerine bakılmaksızın validasyon belgesi yenilenmemek üzere iptal edilir ve pilot lisansını düzenleyen sivil havacılık otoritesine bilgi verilir.

(2) Bu maddede düzenlenen idari yaptırımlar, bu Talimat hükümlerine göre yetkilendirilen pilot, uçuş öğretmeni, kontrol pilotu ve sorumlu yönetici personel hakkında Genel Müdürlük tarafından oluşturulacak değerlendirme komisyonunun teklifi ve Genel Müdür onayı ile uygulanır. Değerlendirme komisyonu; biri pilot ve biri teknik denetçi olmak üzere asgari 3 Genel Müdürlük personelinin oluşur.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Talimatın yayımından önce Genel Müdürlükten yetki almış FTO'lar organizasyon yapılarını, el kitaplarını ve hava araçlarını 31.12.2014 tarihine kadar bu Talimat hükümlerine uygun hale getirmezlerse yetkileri askıya alınır, 3 aylık askı süresinde gereklilikleri sağlamadıkları takdirde yetkileri iptal edilir.

Talimatta geçmeyen hususlar

MADDE 52 – (1) Bu talimatta bulunmayan hususlarda, yürürlükteki ilgili mevzuat hükümleri ve uluslararası havacılık kuralları çerçevesinde işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 53 - (1) Bu talimat yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 54 - (1) Bu talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

EKLER

EK - 1 Eğitimde Kullanılacak Motorlu ÇHHA'nın Özellikleri

EK - 2 Motorlu ÇHHA Uçuş Kredilendirme Çizelgesi

EK – 3 Motorlu ÇHHA FTO'ları İçin Standart Eğitim El Kitabı İçeriği

EK – 4 Motorlu ÇHHA FTO'ları İçin Standart İşletme (Operasyon) El Kitabı İçeriği

EK – 5 Motorlu ÇHHA FTO'lar İçin Standart Kalite El Kitabı İçeriği

EK – 6 Motorlu ÇHHA FTO'lar İçin Standart SMS El Kitabı İçeriği

EK – 7 Motorlu ÇHHA FTO Başvuru Formu (Form-151)

EĞİTİMDE KULLANILACAK MOTORLU ÇHHA'NIN ÖZELLİKLERİ

- 1- Uçuşa Elverişlilik Sertifikasına ya da Özel Uçuş İzin Belgesine (permit to fly) sahip olmalıdır.
- 2- Çift koltuklu olmalıdır.
- 3- Çift kumanda sistemi olmalıdır.
- 4- En az 2 saat havada kalabilmelidir.
- 5- İç ve dış haberleşme cihazlarına sahip olmalıdır.
- 6- Transponder olmalıdır.

Motorlu ÇHHA Uçuş Kredilendirme Çizelgesi

PPL(A)/H, GPL ve ÇHHA lisans dönüşüm uçuş eğitim saatleri:

	ULTRALIGHT UPL (U)	MICROLIGHT UPL(M)	GYROPLANE UPL(G)	ULTRALIGHT HELİKOPTER UPL(UH)
ULTRALIGHT	-	10	12	18
MICROLIGHT	12	-	12	18
GYROPLANE	10	10	-	18
ULTRALIGHT HELİKOPTER	15	18	15	-
PPL-CPL- ATPL(A) / GPL	7	15	12	18
PPL-CPL-ATPL (H)	18	15	18	7

Not:

- 1) Yukarıda belirtilen hava araçlarının sudan-kara, karadan-su versiyonlarına geçiş yapacak pilotlar, ayrıntısı FTO eğitim el kitabında belirtilen uçuş ve teorik eğitimleri almak zorundadır. Uçuş eğitimi en az 5 saat olmalıdır.
- 2) Yukarıda belirtilen hava araçlarının öğretmenlik eğitimlerinde sudan-kara, karadan-su versiyonlarına geçişlerde, ayrıntısı FTO eğitim el kitabında belirtilen uçuş ve teorik eğitimleri almak zorundadır. Uçuş eğitimi en az 5 saat olmalıdır.
- 3) Yukarıda verilen saatler minimum süreler olup, kontrol uçuşları dahil değildir.
- 4) Aynı tip çok hafif hava araçlarının değişik modellerine geçişlerde en az 3 saat fark (geçiş) eğitimi alınması zorunludur.

MOTORLU ÇHHA FTO'LARI İÇİN STANDART EĞİTİM EL KİTABI İÇERİĞİ**BÖLÜM-0 GENEL ESASLAR**

- 0.1 İçindekiler
- 0.2 Revizyon Listesi
- 0.3 Güncel Sayfalar Listesi
- 0.4 Terimler
- 0.5 Kısaltmalar
- 0.6 Kitap Hakkında
 - 0.6.1 Genel Bilgi
 - 0.6.2 Sayfa Dizaynı
 - 0.6.3 Değişikliklerin Düzenlenmesi
- 0.7 Dağıtım Listesi
- 0.8 Öğretim ve Eğitim Kadrosu (Bütün teorik ve uçuş öğretmenlerinin hangi derste görevli olduğunu gösterir liste)
- 0.9 Başvuru Formu (Form-151)

BÖLÜM-1 EĞİTİM PLANI

- 1.1 Kursun Amacı (Eğitimin sonunda öğrenciden ne yapmasının beklendiği, istenen performansın seviyesi ve eğitimin hedefi)
- 1.2 Kursa Başlama Şartları
 - 1.2.1 Yaş
 - 1.2.2 Eğitim Seviyesi (Lisan Dahil)
 - 1.2.3 Sağlık Şartları
 - 1.2.4 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün koyduğu ilave şartlar
- 1.3 Kazanılmış Tecrübelerin Kredilendirilmesi
- 1.4 Eğitim Konuları
- 1.5 Zaman Skalası Her Konu İçin Haftalık (Konuların zamanlamasının entegrasyonu ve kursun düzenlenmesi)
- 1.6 Eğitim Programı
 - 1.6.1 Uçuş ve Yer Dersleri İçin Günlük ve Haftalık Programların Düzenlenmesi
 - 1.6.2 Olumsuz Hava Koşulları Programı
 - 1.6.3 Öğrenciler İçin Günlük, Haftalık, Aylık Olarak Uçuş, Teorik Bilgi ile İlgili Azamı Zaman Tahdidi
 - 1.6.4 Öğrenciler İçin Görev Süreleriyle İlgili Kısıtlamalar
 - 1.6.5 Eğitimin Çeşitli Safhalarında Tek ve Çift Kumanda Uçuş Süreleri
 - 1.6.6 Her Hangi Bir Gün/Gece En Fazla Uçuş Süresi, Her Hangi Bir Gün/Gece En Fazla Eğitim Uçuş Sayısı
 - 1.6.7 Görev Süreleri Arasında Minimum Dinlenme Süreleri
- 1.7 Eğitim Kayıtları
 - 1.7.1 Kayıtların ve Dokümanların Güvenliği İçin Konulmuş Kurallar
 - 1.7.2 Öğrenci Devam Kayıtları
 - 1.7.3 Saklanılacak Olan Eğitim Kayıtlarının Formu
 - 1.7.4 Kayıtları ve Öğrencilerin Logbooklarını Kontrol Etmekten Sorumlu Kişiler
 - 1.7.5 Kayıtların Ne Şekilde Ve Hangi Sıklıkta Kontrol Edileceği
 - 1.7.6 Eğitim Kayıtlarının Girdilerinde Standardizasyon
 - 1.7.7 Logbook'ların Nasıl Yazılacağı Hakkındaki Kurallar
- 1.8 Uçuş Emniyeti
 - 1.8.1 Kişisel Sorumluluklar
 - 1.8.2 Gerekli Tatbikatların Yapılması
 - 1.8.3 Acil Durum Uygulamaları (Hangi sıklıkta yapılacağı)
 - 1.8.4 Her Safhada Emniyet ve Standardizasyonu Artırmak Amacıyla Yapılacak "Dual Checklerin" Sıklığı ve Sayısı
 - 1.8.5 İlk Yalnız Gündüz/Gece/Seyrüsefer Uçuşundan Önce Yerine Getirilmesi Gereken Şartlar
- 1.9 Uçuş Testleri ve Teorik Bilgi Sınavı
 - 1.9.1 Uçuş Eğitimi

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- 1.9.1.1 Gelişim Kontrolleri
- 1.9.1.2 Beceri Testleri
- 1.9.2 Teorik Bilgi
- 1.9.2.1 Gelişimin Testleri
- 1.9.2.2 Teorik Bilgi Sınavları
- 1.9.2.3 Test İçin Yetkilendirme
- 1.9.2.4 Test Tekrarı öncesi Uygulanacak Tazeleme Eğitimi İle İlgili Kurallar
- 1.9.2.5 Test Rapor ve Kayıtları
- 1.9.2.6 Sınav Kağıtlarının Hazırlanması İçin Usuller, Soru Tipleri ve Değerlendirme
- 1.9.2.7 Sınavda Geçme İçin Aranılan Standartlar
- 1.9.2.8 Yeniden Sınav Kağıdı Hazırlanması İçin Soru Analizi ve İnceleme Usulleri
- 1.9.2.9 Tekrar Sınava Giriş Usulleri
- 1.10 Eğitimin Etkinliği
- 1.10.1 Genel Değerlendirme
- 1.10.2 Departmanlar Arasındaki Koordinasyon ve İşbirliği
- 1.10.3 Yetersiz Gelişimin Tespiti (Öğrenci İçin)
- 1.10.4 Yetersiz Gelişimin Düzeltmesi İçin Alınacak Önlemler
- 1.10.5 Öğretmen Değiştirme Usulleri
- 1.10.6 Her Bir Öğrencinin Değiştirebileceği Öğretmen Sayısı
- 1.10.7 Eğitimdeki Aksaklıkları Tespit Etmek İçin Dâhili Geri Besleme Sistemi
- 1.10.8 Öğrenciyi Uçuş Eğitiminden Ayırma Usulleri
- 1.10.9 Disiplin
- 1.10.10 Raporlama ve Dokümantasyon
- 1.11 Her Safha İçin Performans Seviyeleri Ve Standartlar
- 1.11.1 Kişisel Sorumluluklar
- 1.11.2 Standardizasyon
- 1.11.3 Standardizasyon Şartları ve Usulleri
- 1.11.4 Test Kriterlerinin Uygulanması

BÖLÜM-2 BRİFİNG VE HAVA HAREKETLERİ

- 2.1 Hava Hareketleri (Öğretilecek olan tüm hava hareketleri ana başlıklar altında toplanarak kursta takip edilecek akış sırasına göre listelenmelidir. Bu çalışma, gösterilecek hava hareketlerini kısaca anlatmaktadır.)
- 2.2 Eğitim Safhaları (Kursun ne şekilde safhalara ayrılacağı, yukarıda hava hareketlerinin aşamalara göre nasıl bölüneceği ve bunların en uygun öğrenme sıralarına göre nasıl düzenleneceği ve gerekli acil durum uygulamalarının hangi sıklıkta yapılacağı, aynı zamanda her bir safha için uygulanacak gelişim testleri de dahil bütün konuların ve sınavların süreleri)
- 2.3 Konuların Entegrasyonu (Öğrencinin teorik bilgi eğitimlerinde edindiği bilgileri uçuş eğitimi sırasında taze olarak kullanabilmesi için konuların birbiriyle koordineli şekilde planlanması)
- 2.4 Öğrenci Gelişimi (Öğrencinin her safhada neleri yapabilmesi gerektiği bilinecek, bir sonraki safhaya geçmeden önce bu hedefe ulaşmış olmasının gözlenmesi, buradaki hedefler ilgili safhadaki ulaşılacak uçuş süresi de dahil olmak üzere gece eğitimi gibi özellikli konulara başlamadan önce mutlaka başarıyla tamamlaması gereken hareketleri de ihtiva etmelidir.)
- 2.5 Öğretim Metotları (Bilhassa uçuş öncesi ve sonrası briefinglerde dahil, konu başlıkları ve eğitimin özellikleri, yalnız uçuşa gönderme gibi konularda FTO kuralları)
- 2.6 Gelişim Testleri (Tüm gelişim testlerinin yapılarak belgelenmesi ile ilgili olarak sınav personeline talimat verilmesi)

BÖLÜM-3 TEORİK BİLGİ ÖĞRETİMİ

Bu bölümün yapısı, her bir konunun eğitim özellikleri ve hedefleriyle genellikle Bölüm-2'deki gibidir. Yapılacak ders planlarını, kullanılacak spesifik eğitim araçlarını ve yardımcı malzemelerini de kapsamalıdır.

BÖLÜM-4 EKLER (FORMLAR)

MOTORLU ÇHHA FTO' LARI İÇİN STANDART OPERASYON EL KİTABI İÇERİĞİ

BÖLÜM-0 GENEL ESASLAR

- 0.1 İçindekiler
- 0.1 Revizyon Listesi
- 0.3 Güncel Sayfalar Listesi
- 0.4 Terimler
- 0.5 Kısaltmalar
- 0.6 Kitap Hakkında
- 0.6.1 Genel Bilgiler
- 0.6.2 Sayfa Dizaynı
- 0.6.3 Değişikliklerin Düzenlenmesi
- 0.6.4 Dağıtım Listesi

BÖLÜM-1 GENEL OPERASYON

- 1.1 Uçuş Eğitim Organizasyonunun Teşkilat Yapısı (Şema)
- 1.2 Yönetici ve İdari Personel Sorumlulukları
- 1.3 Öğrenci Disiplini ve Disiplin İşlemleri
- 1.4 Uçuş İçin Yetki ve Onay Verilmesi
- 1.5 Uçuş Programının Hazırlanması
- 1.6 Hava Aracının Yönetimi
- 1.7 Pilotun Sorumlulukları
- 1.8 Uçuş Eğitimi
- 1.9 Hava Aracının Belgeleri
- 1.10 Belgelerin Muhafazası
- 1.11 İdari ve Öğretmen Pilotların Yeterlilik Kayıtları (Lisans ve Rating)
- 1.12 Belgelerin Yenilenmesi (Sağlık ve Rating)
- 1.13 Uçuş Görev Süreleri ve Uçuş Kısıtlamaları (Öğretmen-Öğrenci)
- 1.14 Dinlenme Süreleri (Öğretmen- Öğrenci)
- 1.15 Pilot Logbook'ları
- 1.16 Uçuş Planlaması (Genel)
- 1.17 Uçuş Emniyeti – (Genel) (Ekipman, Telsiz Dinleme, Tehlikeler, Kazalar Ve Olaylar, Emniyet Pilotu, vs.)

BÖLÜM-2 TEKNİK

- 2.1 Hava Aracını Tanıtıcı Notları
- 2.2 Hava Aracının Kullanımı (Çeklist, Kısıtlamalar, Hava Aracının Bakım Ve Teknik Logları)
- 2.3 Acil Durum Usulleri
- 2.4 Telsiz ve Radyo Seyrüsefer Aletleri
- 2.5 Kabul Edilebilir Noksanlıklar

BÖLÜM-3 ROTA

- 3.1 Performans (Kurallar, Kalkış, Yol Boyu, S/S, İniş vs.)
- 3.2 Uçuşun Planlanması
- 3.3 Yükleme
- 3.4 Hava Durumu Minimaları
- 3.5 Eğitim, S/S Bölgeleri, Ana meydan teknik bilgileri

BÖLÜM-4 PERSONEL EĞİTİMİ

- 4.1 Standartlardan Sorumlu Personelin Belirlenmesi / Uçuş Personelinin Yeterliliği
- 4.2 Başlangıç Eğitimi
- 4.3 Tazeleme Eğitimi
- 4.4 Standardizasyon Eğitimi
- 4.5 Yeterlilik Kontrolleri (Proficiency check)
- 4.6 Seviye Yükseltme Eğitimi

BÖLÜM-5 EKLER

MOTORLU ÇHHA FTO'LARI İÇİN STANDART KALİTE EL KİTABI İÇERİĞİ

BÖLÜM-0 GENEL ESASLAR

- 0.1 İçindekiler
- 0.2 Revizyon Listesi
- 0.3 Güncel Sayfalar Listesi
- 0.4 Dağıtım Listesi
- 0.5 Terminoloji
- 0.6 Kısaltmalar

BÖLÜM-1 GENEL ŞARTLAR

- 1.1 Kalite Politikası ve Hedefler
- 1.2 Kalite Sisteminin Amacı
- 1.3 Kalite Yöneticisinin Vasıfları
- 1.4 Organizasyon ve Kalite Sisteminin Tanıtımı
- 1.5 Organizasyon Şeması
- 1.6 Kalite Sisteminin Kurulması, Geliştirilmesi ve Yürütülme Sorumluluğunun Belirlenmesi
- 1.7 Operasyon Prosedürleri
- 1.8 Kaza Önleme ve Uçuş Güvenliği Programının Oluşturulması
 - 1.8.1 Uygulama
 - 1.8.2 Olayların Bildirilmesi
 - 1.8.3 Olayların Rapor Edilmesi
 - 1.8.4 Bilgi ve Belgelerin Temini
 - 1.8.5 Sorumluluk
 - 1.8.6 Hava Trafik Olay Rapor Formu
 - 1.8.7 Kaza ve Olay Bildirmenin Amacı
 - 1.8.8 Sorumluluklar
 - 1.8.9 Uçuş Eğitim Organizasyonu Müdürünün Sorumlulukları
 - 1.8.10 Hava Aracı Kaza ve Olayların Bildirilmesi
 - 1.8.11 Rapor Etme Usulleri
- 1.9 Görev ve Sorumluluklar
- 1.10 Kalite Güvence Programının Oluşturulması
- 1.11 Kalite Güvencenin Tanımı
- 1.12 Denetim Prosedürlerinin Oluşturulması
- 1.13 Rapor Prosedürlerinin Oluşturulması
- 1.14 Denetçinin Sorumluluklarının Belirlenmesi
- 1.15 Denetim Planının Oluşturulması
- 1.16 Düzeltici ve Önleyici Hareketlerin Belirlenmesi
- 1.17 Yönetim Teşkilatının Gözden Geçirilmesi
- 1.18 Geri Besleme Sisteminin Oluşturulması
- 1.20 Kalite Sistemi Eğitiminin Planlanması
- 1.21 Formların Oluşturulması
- 1.21 Kayıtların Tutulması

MOTORLU ÇHHA FTO'LARI İÇİN STANDART SMS KİTABI İÇERİĞİ

BÖLÜM-0 GENEL ESASLAR

- 0.1 İçindekiler
- 0.2 Revizyon Listesi
- 0.3 Güncel Sayfalar Listesi
- 0.4 Dağıtım Listesi
- 0.5 Terminoloji
- 0.6 Kısaltmalar

BÖLÜM-1 GENEL ŞARTLAR

- 1.1 SMS Kapsamı,
- 1.2 Emniyet Politikası ve Hedefler,
- 1.3 Emniyet Sorumlulukları,
- 1.4 Emniyet Yöneticisi,
- 1.5 Dokümantasyon Kontrol Prosedürleri,
- 1.6 Tehlike Belirleme ve Risk Yönetim Akışları,
- 1.7 Emniyet Performansı İzleme,
- 1.8 Acil Durum Eylem Planı,
- 1.9 Değişimin Yönetimi,
- 1.10 Emniyet Teşviki,
- 1.11 Servis Sağlayıcılardan Alınan Hizmetler,
- 1.12 Formlar,

ÇHHA UÇUŞ EĞİTİM ORGANİZASYONLARI İÇİN BAŞVURU VE ONAY FORMU APPLICATION FORM FOR APPROVAL OF ULTRALIGHT FLIGHT TRAINING ORGANISATIONS		
N.	İstenen Bilgiler / Question	Verilen-eklenen bilgiler / Supplementary information
1	Eğitim organizasyonun adı, türü ve eğitim yeri / Name and type of organisation under which the activity is to take place	Adres, telefon numarası, e-mail vs.
2	Uygulanacak eğitim kursları / Training courses offered	Teorik ve/veya uçuş eğitimi
3	Eğitim Müdürü / Name of Head of Training	Lisans türü ve numarası çalışma süresi (tam, yarım gün)
4	Uçuş öğretmenlerinin isimleri / Name of flight instructor(s), where applicable	3üncü maddedeki gibi
5	Kullanılan havaalanları / Aerodrome(s) to be used	Hava trafik kontrolü
6	Uçuş operasyonu kolaylık tesisleri / Flight operations accommodation	Yeri, oda sayısı ve büyüklüğü
7	Teorik eğitim kolaylık tesisleri / Theoretical instruction facilities	Yeri oda sayısı ve büyüklüğü
8	Eğitim yardımcı cihazlarının özellikleri / Description of training devices (as applicable)	Uçuş eğitim cihazları, diğer bilgiler
9	Eğitim havaaraçlarının özellikleri / Description of aircraft	Havaaracı,tipi/sınıfı tescil işareti
10	Başvuru formu ile sunulan yönetim ve manüeller / Proposed administration and Manuals (submit with application)	Kurs programları, eğitim kayıtları operasyon el kitabı, eğitim el kitabı
11	Önerilen kalite kontrol sistemi detayları, Kalite sistemi, / Details of proposed quality control system, Quality system	Kalite yöneticisi